

# KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,  
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:  
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,  
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.  
Stane četrtletno: 1 S 50. g; celoletno: 6 S — g  
Za Jugoslavijo  
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

## Zlata Amerika.

Svetovna gospodarska kriza postaja vedno hujša. Pred dobrim mesecem se je zamajal angleški funt, ki je bil nekoč steber svetovnega gospodarstva in je lahko tekmoval z ameriškimi dolarjem, in je padel za četrtno svoje vrednosti. Za sabo je potegnil dolgo vrsto drugih valut v državah, ki so svoj denar stabilizirale v določenem razmerju z angleškim funtom. Vse te države prehajajo k dolarju in franku; svetovna trgovina pričinja računati z dolarjem in frankom in ne več z funtom.

Pa tudi zaupanje v dolar in frank ne samo ne narašča, marveč celo gineva. Predvsem v dolar! Ameriko pričinja skrbeti usoda njenega gospodarstva in dolarja. Saj se položaj ameriškega gospodarstva stalno slabša in se pripravlja tam kriza, kakoršne zgodovina Amerike še ne pomni. Samo v letošnjem septembru je ustavilo 13 večjih ameriških bank izplačila in do srede oktobra se je število podvojilo. Od lanskega septembra do letos pa je ustavilo v Ameriki 1688 bank svoje obratovanje. Iz New-Yorka prevažajo ladje vedno večje zaloge zlata v Evropo za Francijo, Švico in Holandsko. „Podgane zapuščajo prve ladje, kateri preti nevarnost.“ Mednarodni kapital beži tudi iz Amerike in išče varnejših dežel in boljših gospodarstev. Radi popuščenja ameriškega dolarja in padca angleškega funta utrpijo angleške banke ogromne izgube, ki jih spravljajo v vedno kočljivejši položaj. Ameriški izvoz pada z vsakim mesecem. Obubožana Evropa ne more kljub potrebi kupovati. Amerika pa ne ve kam s svojim blagom in s svojimi brezposelnimi. Da se ne zaduši v svojem blagu, sežiga pšenico, pogreza kavo v morje, krči bombaževе nasade, pušča zemljo neobdelano. Število brezposelnih pa bo z zimo doseglo 10 milijonov. Torej izobilje in beda hkrati!

Ameriško kmetijstvo se mora boriti z še večjimi težkočami kot evropsko: nizke žitne cene onemogočajo vsako delo. Amerikanci organizirajo posebne pomožne akcije za obubožane farmarje in za brezposelne industrijske delavce. Tudi trgovina in obrt se trdo bijeta za obstoj.

Amerikanci danes vidijo, da jim ogromni njihovi zakladi zlata ne morejo mnogo koristiti. Do zadnjega je imela Amerika največji zlati zaklad sveta, ves mednarodni kapital je silil v to deželo na varno. A vsi ti zlati zakladi niso mogli preprečiti popuščenja ameriškega dolarja. Naenkrat je dotok zlata v Ameriko ponehal in že postaja beg zlata iz Amerike vedno močnejši. Samo v drugi polovici septembra in prvi polovici oktobra so morale ameriške banke izplačati nad 400 milijonov dolarjev v zlatu Franciji, Švici in Holandski. Amerikanci sami ne zaupajo več nobeni banki in si svoje prihranke držijo rajši doma. Finančniki cenijo, da ima ljudstvo „v nogavici“ skritega denarja za celo milijardo dolarjev. Ta denar sedaj gospodarstvu seveda primanjkuje, ker je vsega denarja bilo izdanega samo dve milijardi dolarjev. Zato raste obrestna mera vedno višje.

V teh kritičnih dnevih je obiskal Ameriko francoski ministrski predsednik Laval na povabilo ameriškega predsednika Hooverja. Povabilo je dospelo v času, ko se je Laval z zunanjim ministrom Briandom odpravil v Berlin. Tudi v Berlinu so le malo govorili o politiki in tem več o gospodarstvu. Stvorili so skupen gospodarski odbor, ki naj prouči možnost ožjega gospodarskega sodelovanja med obema državama. Isto vprašanje — seveda v večjem obsegu — obravnavajo sedaj v Ameriki: Kako

## Odločna zahteva avstrijskih kmetov.

Kmetiški gospodarski interesi so državni interesi. — Moška beseda solnograških kmetov. — Vlada bo prisiljena razumeti zdravo zahtevo. — Prvi termin 5. novembra.

Puč smo skoroda pozabili, ker je rodil le neprijetne posledice. Ostalo nam je pa edino dobro, kar smo na njem pozdravljali, namreč odločna želja, da bi krogi, ki vladajo danes našo državo in sklepajo o njeni bodoči usodi, končno uvideli nujno potrebo odločnih in — če treba — brezobzirnih ukrepov v rešitev vsega avstrijskega gospodarstva. Zaenkrat doživljamo le razočaranja in obljube. Saj nikakor ni priznanje avstrijskim politikom, če so jim morale tuje države narekovati, naj Avstrija vendar ne računja z večnimi posojili in naj končno vodi razumnejše gospodarstvo. Priznamo, da naloga sanacije gospodarstva nikakor ni lahka v državi, katero vodijo in upravljajo danes edino uradniki. Ti so pač najprej uradniki v svojem večjem ali manjšem delokrogu in ne najdejo pregleda čez velikanski državni aparat: zato pa tudi nimajo nobenega pravega smisla za zdravo gospodarjenje. Danes je naša država in vsa njena bodoča usoda izročena le dobri volji uradništva, ki jo vodi in upravlja.

A naš današnji položaj sili k odločitvi — kaj pomaga trimesečni odlog plačevanja dolgov! — in izgleda, da pride odločitev in recept od drugod. Danes se javljajo znaki zdravega hotenja iz Solnograške, Nižje Avstrijske in Štajerske: kmetje zborujejo in govorijo odločno besedo.

Vestno vrši gospodar na deželi svojo dolžnost do države in ji daje že lastno kri. Malo pravic zahteva od nje v mirnem času in je vesel, da ga država pušča nemotenega v njegovem delu in življenju. Danes pa gre za njegov dom in zemljo, za njegovo domačijo in zato neizprosno zahteva vso svojo pravico do države.

Nerad posluša danes kmetiški rod besede govornikov vodilnih političnih strank in stavi nanje jasna vprašanja: kako hočete urediti z naprej državno gospodarstvo in nas rešiti pogina, katerega ste krivi vi s svojim obotavljanjem in nerazumevanjem?

naj se spravi iztirjeno svetovno gospodarstvo še pravočasno v ravnotežje.

Lahka je bila Lavalova pot v Ameriko in parnik „Il de France“ je s ponosom zavil v new-yorško пристanišče. Danes je Francija najmočnejša in najsolidnejša država na svetu. Seveda je vprašanje, kako dolgo še. Tudi Francija se že pripravlja na slabšo dobo, ko bo mednarodni kapital hotel tudi to naprej. Zato zvišava obrestno mero. Kam pač bo šlo zlato potem?

Svet je radoveden na končni uspeh sestanka obeh predstavnikov najmočnejših držav. Upanje raste, da bo s sestankom rastlo spoznanje, da je svetovno gospodarstvo ena sama velika celota, ki družijo vsa podrejena narodna gospodarstva v medsebojno odvisne ude. Ne more živeti nikdo — tudi narodno gospodarstvo ne — brez drugega, ne more živeti Amerika brez Evrope, ne Nemčija brez Francije. En sam veliki zakon pa je za vsako sodelovanje: kdor hoče sodelovati z drugim, se mora z njim vred podrediti višji enoti in tej na ljubo dajati in sprejemati. Enostavnejše pove Cerkev v svoji glavni zapovedi o krščanski ljubezni. A svet ne ljubi enostavnih resnic in zato je njegova pot k spoznanju dolga in težka.

V Solnogradu se je nedavno zbralo nad 5000 kmetov; razpravljali so o obupnem položaju in njega odpomoči. V svojih besedah so dokazali nenavadno dobro razumevanje sedanjih razmer, storili sklep in ga predložili vladi, naj se izjavi o njem do 5. novembra.

Tudi naše ljudstvo bo odločna zahteva solnograških kmetov močno zanimala, ker se tudi njemu gre za zemljo in dom. Kaj so zahtevali:

Ceno kmetijskih pridelkov na domačem trgu naj se štiti zakonitim potom.

Hipotečna obrestna mera se mora znižati na 4 odstotke. Postavno naj se določi najvišja mesečna plača z 1500 šilingi. Vse podpore zasebnim podjetjem se morajo takoj ukiniti. Denar, ki je naložen v inozemstvu, se mora pod kaznijo vrniti v državo nazaj in služiti domačemu gospodarstvu.

Višina plač in mezd ter socialnih bremen bodi prilagodena gospodarskemu donosu.

Uradi in vladna mesta se z naprej ne smejo več pečati s politikom marveč vršiti svoj posel.

Določijo naj se znosnejše tarife notarjev in pravnih zastopnikov.

Kazenski zakon se ima poostrižiti in uvesti zopet smrtna kazen.

Brezposelnim naj se v bodoče plačuje podpora v naturalijah.

Davki se morajo poenostaviti in preurediti ves davčni sistem.

Odpravi naj se zakon o stanovanjski zaščiti.

To je zahteva solnograških kmetov, obenem pa misel vsega avstrijskega kmetiškega ljudstva. Tudi našega koroškega slovenskega ljudstva, ki se ima boriti še trše za dom in življenje! Vlada bo prisiljena, da nadaljuje delo za sanacijo državnega in narodnega gospodarstva s podvojeno silo, če noče pritrati avstrijskega kmeta do obupa. Sicer dokaže on, da je njegov gospodarski interes obenem državni interes.

## Zmaga železnega kanclerja.

Usodepolni trenutek v nemškem državnem zboru. — Zaupnica vladi.

V strahu je pričakovala Nemčija zadnji petek izid seje državnega zbora v zavesti, da pade odločitev bodoče usode. Opozicija je pozkusila zadnji naskok na vlado in njeno miroljubno politiko in zato stavila državnemu zboru predlog za nezaupnico drugi Brüningovi vladi. Nezaupnica bi imela za posledico padec Brüningove vlade in brzkone nastop hitlerjanske vlade. Hitler se je bil že prej izjavil, da je pripravljen prevzeti vlado v Nemčiji. Zbornica pa je odklonila predlog za nezaupnico vladi z večino 24 glasov: 294 poslancev je glasovalo za vlado, 270 proti vladi. Za nezaupnico so glasovali nacionalsocialisti, nemški nacionalci, komunisti, velik del nemške ljudske stranke in nekaj članov gospodarske stranke. Tudi komunistični predlog za nezaupnico brambnemu in notranjemu ministru Groenerju je bil odklonjen. — S tem je Brüningov položaj utrjen. — Nadvse zanimiva in značilna pa je predigra tega naskoka opozicije na Brüningovo vlado. Teden prej se je zbrala celotna opozicija v Harzburgu — Hitler, vodja nemških nacionalistov Hugenberg, člani hohenzolernske hiše, zastopniki južnonemške industrije. Govorniki niso napa-



dali samo vlade marveč tudi Francijo. Zborovanje je imelo povsem bojni značaj. Na tem zborovanju je nastopil tudi bivši predsednik nemške državne banke dr. Schacht, ki je izjavil, da so državni dolgovi vse večji kot jih navaja oficijelno vladno poročilo in da narodna banka nemško ljudstvo s svojimi podatki samo vara. Položaj da je skrajno kritičen. — Vsa Evropa je z velikim interesom zasledovala potek teh dogodkov v Nemčiji in zavedala se je dobro in z njo vsi trezni Nemci, da bi Hitlerjev uspeh pomenil končno pogubo Nemčije, kateri bi lahko sledil splošen finančni polom v Evropi in Ameriki. Brüningova zmaga je zmaga cele Evrope nad ozkosrčnimi in bojažljivimi nemškimi nacionalisti. Nemški državni zbor je odgoden sedaj do srede februarja.

### Otvoritev nemškega učiteljskega v Jugoslaviji.

Pretekli teden so otvorili v Bečkerekcu novo ustanovljeno nemško učiteljske. Otvoritev se je izvršila z veliko svečanostjo, h kateri so prišli zastopniki nemške narodne manjšine iz vseh delov države. Svečanost je otvorila slovesna sv. maša, po kateri so se udeleženci slavnosti obenem s profesorskim zborom in dijaki zbrali k izvincerkveni proslavi. Slavnosti so se udeležili tudi zastopniki jugoslovanskih državnih, lokalnih, vojaških in civilnih oblasti. Predsednik kuratorija dr. Kraft je orisal potek akcije za nemško učiteljske in poudarjal potrebo vzgoje dobrega nemškega učiteljskega naraščaja. Naglasil je, da je nemška narodna manjšina iz srca hvaležna vladi, ki je omogočila ustanovitev tega zavoda in pokazala sploh razumevanje za želje in težnje nemške narodne manjšine. Nato je govoril zastopnik mestne občine dr. Rajič in častital nemški manjšini k tej pridobitvi. Na učiteljske se je vpisalo 103 dijakov, med njimi 38 dijakin. — Iz srca privoščimo jugoslovanskim Nemcem to novo pridobitev tudi mi koroški Slovenci, ker je najlepši dokaz velikodušnosti in pravičnosti večinskega jugoslovanskega naroda napram nemški manjšini.

Medtem, pa ko postaja nemška manjšina v Jugoslaviji deležna vedno večjih pravic in svoboščin, razpravljajo naši koroški Nemci še vedno o terminologiji manjšinskega prava. Prav „duhovito“ modrujejo „Freie Stimmen“ z dne 16. oktobra takole: „Vom Standpunkt des Versuches einer praktischen Lösung des europäischen Minderheitsproblems gibt es eben kein anderes Symptom der Zugehörigkeit eines Menschen zu einer Nationalität, als sein freies, unbeeinflusstes eigenes Bekenntnis.“ (S stališča polzkusa praktične rešitve evropskega manjšinskega problema ni nobene drugega znaka pripadnosti kake osebe k narodnosti kot njegovo svobodno, nevplivano priznanje.) Kot da bi se bili mi kedaj temu protivili! Naj izjavijo naši Nemci vendar enkrat, da priznajo na Koroškem poleg nemškega tudi slovenski kulturni svet in naj se jih opredeli po znaku priznanja! In naj jih dalje ne skrbi, kako si bo slovenska manjšina na Koroškem uredila svoje kulturno življenje, ker je to izključno samo njena zadeva. No, morda potrkamo tozadevno drugod.

Obupani kmetje postajajo radikalni. Predzadnje nedeljo so se vršila zborovanja v večjih solnograških krajih, in so bila brez izjeme dobro obiskana. Na zborovanjih bi imeli govoriti krščansko-socialni in landbundovski poslanci o gospodarski krizi in jeni odpomoči od strani države. Zborovanja so bila sila burna, kmetje so govornike pozivali, naj govorijo, kako si predstavljajo rešitev kmetijstva iz sedanje krize. Govornikom so celo grozili, da jih vržejo iz dvoran. Tudi bivšemu kanclerju Rameku, ki je hotel imeti enako zborovanje, se ni godilo bolje. Sprejeli so ga z očitki in ko je zagrozil z zborovalnim paragrafom, so zapustili razun dvanajst oseb vsi poslušalci dvorano in odšli. Tudi na Nižjem Avstrijskem in Štajerskem potekajo zborovanja enako in niti poljedelski minister Dollfuss ni več varen pred obupanimi kmeti. — Sicer pa ni čuda, ko so vendar državni voditelji do danes samo govorili o gospodarski sanaciji, a ničesar resnega podvzeli, dokler ni prišel strogi ukaz iz Ženeve, naj Avstrija uredi končno svoje gospodarstvo. V vsakem kmetu pa je dovolj smisla za urejeno, pošteno gospodarstvo tudi v državi.

**Novi avstrijski finančni minister.** Zvezni predsednik Miklas je imenoval na predlog zveznega kanclerja dr. Burescha namesto odstopivšega dr. Redlicha za zveznega finančnega ministra dr. Weidenhofferja. Minister je bil takoj zaprisežen. Težak posel prevzema in nihče mu ga ne zavida. Računati mora s tem, da bo osovražen v gotovih krogih, če bo vršil delo strogo in vestno. Svojo odločnost je pokazal takoj po nastopu novega mesta s tem, da je odslovil 25 ravnateljev kreditnega zavoda, ki so imeli velikanske plače: tako je dobival samo eden izmed njih letno 54.000 šil. plače in imel obenem pravico na 95.000 šil. tantijeme (nagrade). Tudi ostali ravnatelji so bili enako bogato plačani. Javnost z veseljem pozdravlja prvi korak novega finančnega ministra.

**Dr. Pfrimer, vodja pučistov, se namerava izseliti v Monakovo.** „Jugoslovani“ poroča iz Maribora, da namerava znani vodja naših pučistov dr. Walter Pfrimer zapustiti Maribor, kjer se še danes nahaja in se podatki preko Italije v Nemčijo. — Morda se misli v Monakovem pridružiti rajhovskim pučistom? Jugoslovanski listi še pripominjajo, da se je tudi zunanje močno spremenil ter da nosi dolgo brado in brke.

**Sporazum fašistov z Vatikanom in južni Tirolci.** Po sporazumu med Vatikanom in fašisti so pričele južno-tirolske (nemške) mladinske organizacije zopet svoje delovanje. Oblast je morala ukiniti zaplembo društvenih lokalov, a skuša sedaj ovirati njihovo delovanje na drug način. Dogovor fašistov z Vatikanom prepoveduje društvom vsako politično delovanje in vsak šport. Telovadba, ja celo prosta telovadba v sobi in skupna potovanja so prepovedana. Društvena zastava more biti edino italijanska trikolora. S strogo izvedbo teh novih predpisov namerava italijanska oblast onemogočiti tudi zanaprej vsako društveno delovanje. Razumljivo je, da raste med južnotirolskimi Nemci odpor proti trdemu italijanskemu režimu.

**Podaljšani roki posojila Mednarodne banke v Baslju.** Upravni svet mednarodne banke je na svoji seji 12. oktobra sklenil, da se skupno z francosko, angleško in ameriško narodno banko nemški državni banki dovoljeni kredit 100 milijonov dolarjev, ki zapade 6. novembra, podaljša za tri mesece. Tudi kredit avstrijski narodni banki v znesku 190 milijonov šilingov se podaljša za tri mesece, obenem pa tudi posojilo 3 milijonov dolarjev za Jugoslavijo. — Avstrija se ima edino svojemu odločnemu kanclerju zahvaliti, da je vsaj za tri mesece rešena moreče skrbi, kako plačevati brez denarja. Upanje je, da bo do tedaj dobra volja vodilnih avstrijskih krogov za štedenje v državi očitna dovolj, da bo našla pri upnikih novo zaupanje.

**Laval je govoril pred odhodom v Ameriko.** V petek je odpotoval Laval, francoski ministrski predsednik, v Ameriko. Pred odhodom je govoril v radiju: Svet pretresa resna kriza in vlade se trudijo, da bi neprestano naraščajoče zlo zajezile s sredstvi, ki so se doslej izkazala za nezadostna. Najhuje so prizadete države srednje Evrope, Nemčija in Anglija. Francija je ostala zdrava. Za svoj ugoden položaj se ima zahvaliti svojemu delu in svojemu smislu za varčevanje. Interesi narodov pa so medseboj tako prepleteni, da ni nihče izmed njih popolnoma zavarovan pred nevarnostmi, ki ogrožajo druge. Zlo našega gospodarstva ima svoj vzrok v napredku rapidno naraščajoče civilizacije. Nihče pa ne pozna pravega leka. V Washingtonu bomo izmenjali naša naziranja. Dokazala bo Francija svojo voljo za sodelovanje z Ameriko. Po povratku poroča nato parlamentu in ta naj odloči, da se združijo naša stremjenja z ameriškimi v prid splošnosti in miru.

**Boj za Mandžurijo.** Spor med Kitajsko in Japonsko se postruje naprej. Japonska se malo briga za zahteve drugih velesil in izjavlja, da Mandžurije ne bo več zapustila. Zakaj ta spor za Mandžurijo? Mandžurija je bogata dežela in producira že danes ogromno množino žita in lahko postane žitna zakladnica vzhodne Azije. V zemlji se nahajajo zakladi premoga, železa, svinca, zlata, stebra, gipsa. Kitajci poznajo njene zaklade, a jih v strahu pred duhovi zemlje in zraka le malo izrabljajo. Dežela je kljub bogastvu le redko naseljena in bi lahko redila še petkrat toliko ljudi. Tod je vzrok za-

nimanja za Mandžurijo in morebitni povod nove vojske.

**Rusija.** Ob Uralu postavljajo boljševiki največjo jeklarno sveta „Magnetogorsk“. Zgradbo vodijo ameriški inženjerji. Proizvajala bo 2 in pol milijona ton in tekom let štiri milijone ton jekla. Rudnik vsebuje 275 milijonov ton rude. Za jeklarno so zajezili umetno jezero, da bo dajalo potrebno vodo.

## Šiling.

**Kanclerjeva beseda. — Zaupanja v šiling je treba.**

Pretekli teden je govoril zvezni kancler dr. Buresch v radiju o našem gospodarskem položaju in o šilingu. Med drugimi je izjavil tudi o nevarnosti inflacije:

„Gospodarstvo postaja danes zanimivo in važno za vsakogar, ker zavisi gospodarstvo posameznikovo od gospodarstva v državi in to zopet od svetovnega gospodarstva. Dolgo smo izhajali brez deviznih odredb, a povsod se najdejo ljudje, ki izrabljajo položaj v svojo korist. Par takih ptičev je prišlo tudi v Avstrijo in tu kupovalo valute in devize. Te valute in devize pa rabimo mi zase za kupovanje kave, premoga, bombaža itd. Takoj po uvedbi deviznih odredb, se je naš šiling ustavil.“

Zaupanje v šiling je upravičeno. Narodna banka je neodvisna od vlade in nikdo je ne more prisiliti, da izdaja več bankovcev, kot je predvideno v pravilih. Vrednost šilingova je v tem, da nismo izdali bankovcev v svrhu kritja primanjkljaja v državnem proračunu marveč smo črtali postavke v proračunu. Za časa inflacije med svetovno vojno smo krili državne izdatke naravnost iz tiskarne. Danes pa ni inflacije marveč baš nasprotno: 94 milijonov šilingov je manj v prometu kot v mesecu juliju. Vseh bankovcev je v prometu približno za milijardo šilingov. V slučaju polne zaposlitve obratov število bankovcev raste, v slučaju ustavitve in brezposelnosti pa pada. Vlada ne sme zahtevati tiskanja novih bankovcev, a tega tudi ne sme zahtevati ljudstvo. Ljudstvo pa zahteva to, če po nepotrebnem dviga vloge v hranilnicah. Hranilnice rabijo zaupanje vlagateljev, da morejo bolje obrestovati vloge in lažje razpolagati z denarjem. Dvigi iz strahu pa škodujejo hranilnicam, vlagateljem in dolžnikom.“

To je kanclerjeva beseda in potrebna v našem dnevu, ko je strah pred inflacijo v ljudstvu tako velik. Sicer pa je ta strah razumljiv, ker smo inflacijo in vse njene posledice pred desetletjem doživeli. Inflacija je oddaja premoženja, ki ne zadene samo bogatašev marveč še bolj občutno skromnega moža in ženo, ki si s trudom prihranita par šilingov za stara leta in izredne potrebe. Seveda je treba vedeti, da je zadnje inflacijo država hotela, da se je mogla na lahek način znebiti velikih notranjih dolgov. Tudi delna inflacija angleškega funta je zavestno delo vodilnih mož in trenutno so storili angleškemu gospodarstvu celo dobroto. Seveda si je edino angleško gospodarstvo moglo pri voščiti luksus inflacije, ker je dovolj močno v sebi, da prenese tudi njeno škodo. Sedanji dolgovi naše države pa se glasijo na zlato ali na inozemsko valuto. Tudi zasebni avstrijski podjetniki imajo dovolj dolga v inozemski valuti. Zato pa bi bila inflacija avstrijskega šilinga v naših dnevih usodna za vse naše gospodarstvo.

Pa tudi če bi država hotela inflacijo, bi je ne mogla izvesti, ker je narodna banka tozadevno neodvisna od nje.

)\* O pomenu sedanjih deviznih odredb glej „Zadružni vestnik“!

## DOMAČE NOVICE

### Sporazum.

Nekaj značilnega je imelo letos teh par proslav obletnice glasovanja: poslovodja Heimabunda Maier-Kaibitsch jim je hotel dajati noto sporazuma s Slovenci na Koroškem. Takole je govoril in ponavljal: „Nicht mit Gewalt, sondern im Vertrauen auf das Recht, die höhere Kultur und die nach Norden weisenden Wirtschaftsbedingungen wollen und werden die Heimatreuen die Gegner umstimmen.“ (Ne s silo marveč z zaupanjem na pravico.



višjo kulturo in na gospodarske pogoje, ki kažejo proti severu, hočejo in bodo domovini zvesti nasprotnike pregovorili.) Lepa beseda, ki bi je ne zamerili Nemcu iz rajha, kateri pozna samo svoj nemški svet in še ni imel opraviti s slovenskim svetom na Koroškem. Pa govoril jih je poslovodja Heimatbunda, ki vrši med nami delo lepše od te besede: Heimatbund je s svojim izdajanjem lista „Kärntner Heimat“, s prodajo slovenske zemlje rajhovskim protestantom, z vso svojo hujskarijo napram koroškem Slovincem in njihovim organizacijam kateregakoli značaja že davno izgubil vsako pravico in upravičenost, da nam govori o kakem sporazumu. **Da, mi hočemo in bomo ob času gotovo dosegli pravičen sporazum z nemškimi sosedi, a ta sporazum bo dosežen brez Heimatbunda in njegovega poslovodje in preko njega.** Kaj nam hoče kvasiti mož o kulturi in pravici, če nima o naši kulturi niti najmanjšega pojma in izvaja v svojem delu za kulturo in gospodarstvo le pravico nasilja.

Sporazuma pa ne bo prej, dokler nemški sosed ne bo razumel s svojim slovenskim so-deželanom govoriti kot z enakopravnim in spoštovanja vrednim ljudstvom. Teško bo to zanj in zaenkrat je videti samo šele poedine slučaje. Nemška ozkosrčnost živi še na celi črti. **Tako je narekoval v neki celovski ljudski šoli letos učitelj za 10. oktober sledeči odstavek:** V letu 1918 so udrli Jugoslovani na južno Koroško. Kljub obrambnim bojem se jim je posrečilo, da so zasedli Celovec in južni breg Vrbskega jezera. Mnogi Korošci so bežali, mnoge pa so tirali Jugoslovani iz dežele v Ljubljano. Prišel je dan glasovanja, 10. oktober. Korošci so glasovali za priključitev južne Koroške k Jugoslaviji ali Avstriji. 15.000 Korošcev je glasovalo za Jugoslavijo in 22.000 za Avstrijo. Koroška je ostala prosta in nedeljena. — Ubogi otroci, katerim se je narekovala laž in bodo morda vršili svoje poznejše delo iz te laži! Tako delo bo moglo roditi zopet le zlo.

Dolga pot je še do pravičnega sporazuma in treba bo pravih, celih Nemcev, da bodo mogli najprej med svojim rodom ustvariti zanj smisel.

**Častitamo!** Dobrlavaški živinozdravnik in naš rojak dr. Luka Sienčnik, rodом iz Mokrij pri Dobrlivasi, se je poročil v nedeljo, dne 18. oktobra z g.čno Ljudmilo Klampferer-jevo iz Vrat pri Zili. Mlademu paru obilo sreče in blagoslova!

**Žalostno dejstvo.** V Št. Jakobu so praznovali ednajstletnico. Izdana je bila izprva parola, naj se vrši praznovanje na širokogrudni podlagi in naj se ne žali nikogar. Proslava je potekla kot pač morejo v našem času, ko se odpirajo vsem očim oči o resničnem prijateljstvu in govori o besede strašno razočaranje, poteči vse enake proslave. A nekaj posebnega je imela naša proslava. Poleg drugih govornikov je nastopil, v imenu heimattreutli domačinov Št. Jakobčanov nek posestnik v „Längdofu“ in govoril med drugimi takole: „Ravno tako, kakor je gospod Landeshauptmann enthilov nam gedenktafel, da bo nam za spomin in rodovom za nami, ravno tako enthilamo mi našo srce in pokažemo vam sam, da tudi v našem srcu biva nekaka tabva, na kateri je zašribano, da smo zdaj in vselej za Kärntnerlandl, amen. Kar je zašribano, je zašribano in nikoli ne bo izbrišano, kar je priraščeno, bo rastlo naprej.“ — Kaj pač so si mislili različni gospodje, ki so pristosvovali odkritju, ko so čuli iz ust gospodarja in očeta tako norčevanje z domačo besedo. Lahko so se vračali nazaj v mesto v zavesti, da vršijo z naseljevanjem pristnih rajhovskih Nemcev-protestantov vrlo hvaležno delo za vso deželo, ker se družine, ki zavestno skrunijo domačo besedo, itak same obsojajo na smrt in so sedaj le sramota slovenskemu in nemškemu rodu na Koroškem. Radovedni smo, kako oceni to degeneracijo kmetiškega rodu Perkonig, mož, ki išče v svojih knjigah tako izbrano besedo in jo odeva z vso lepoto. Pisatelj Perkonig bi vedel temu heimattreuu možu povedati najbrž precej resno besedo. Li bo isto storil kot predsednik Heimatbunda, ne vemo. **Mi pa svetujemo rodu, ki se hoče norčevati iz domače besede, naj prihodnjič, ko bo zopet enthilav gedenktafel in bral naširano tablo“ v svojem srcu, pogleda „šrifto“ natančneje: Spoštuj očeta in mater in njun jezik! Če ju pa izdajaš in blatiš njuno besedo, potem vsaj rav-**

**nodušno priznaj in govori nemško!** Sicer pa se tudi pravi Nemci zgražajo, da si drznejo posamezniki izrabljati njihov jezik v tako podel namen.

**Borovlje.** Obletnica glasovanja je potekla letos bolj klaverno. Na lepakih smo čitali, da se vrši dne 10. okt. zborovanje na glavnem trgu in nato procesija z lampijoni po Borovljah. Res se je zbralo na trgu nekaj ljudi in privandranec Manhart je imel slavnostni govor, katerega je bral raz listek. Povedal je, kako da smo pred 11 leti trpeli in kako dobro se nam godi danes. Nič pa ni omenil o brezposelnosti, ki se pojavlja vsak dan hujše. Pred tremi meseci je bilo odslovljenih v žični tovarni radi pomanjkanja dela 40 delavcev in ravno dan pred 10. okt. zopet 40. Morda je bil to vzrok, da tokrat ni bilo opaziti kakega navdušenja. Pohoda po mestu se je udeležila večidel le otročija, ki ima veselje z lampijončki. Godbo smo dobili tokrat iz Celovca, ker so Borovljanci bili predragi in menda premalo „heimattrei“!

### Najboljše priporočilo za Kathreiner.

Po vsem svetu se slavi kava, kakršna se pravi v Avstriji. Pa je zelo zanimivo, da se pije ravno v deželi, v kateri je najboljša kava, največ Kathreiner. V vprašanjih okusa imajo Avstrijci vedno pravo sodbo.

**Radiše.** Akoravno neradi, moramo vendar vsaj nekoliko poročati širši javnosti, kako so praznovali pri nas ednajsto obletnico glasovanja. Že v šoli je posvetil učitelj drugega razreda cel dan temu namenu, da je ubijal našim otrokom „zgodovino“ onih dni v glavo, ko so naši krvni bratje posedli južno Koroško. Pravil jim je bajke o „roparskem in divjem“ narodu Srbov. Seve o tem ni črnil besedice, kaka grozodejstva in bogoskrunstva so uprizarjali kulturni nemški Volkswehrovci. Vedel je učitelj povedati otrokom, kako je takozvana ameriška komisija pred leti morala povsod ugotavljati, da na Koroškem sploh ni Slovencev. Seve je tudi v tem zamolčal, kako zvitost celovski gospodje vodili Amerikance za nos in jim prikriivali dejanske razmere. Končno se je vrli učitelj drznil tako daleč, da je razkazoval otrokom lepake in letake, ki jih je bruhal v tistih dneh celovski Heimatbund v naše mirne vasi in trosil s tem razburjenost in sovražstvo. Vsak, ki je doživel to dobo, bi z ogorčenjem zavrnil tako početje v šoli, ker se tako uceplja v otroške duše le strup sovražstva; to pa gotovo ni naloga šole. Učitelj naj bi raje vršil svojo nalogo vzgoje in izobrazbe. Stariši ne pošiljamo otrok v šolo, da se nam v njej odtujijo in proti nam nahujskajo. Naj jih učitelji raje naučijo vsaj za potrebe brati in pisati in da bodo našli v šoli vsak nekaj podlage za nadaljno izobrazbo. — Še nekoliko podatkov o proslavi obletnice naših nezavednih bratov. Na predvečer so zanetili na Tukah kres in zapeli par pesmi in sicer o encijanu in „špajki“. Zvečer navrh so isto ponovili. Ob kresu so peli pesmi in zahreščala je še harmonika. Glavno dejanje pa se je odigralo nato pri potujčenem posestniku. Tam so se zbrali, plesali in pili. Sosedom so motili njihov počitek v pozni noči, vpili na ves glas „hooruk“ in pobijali v tla s petami. Nekam čudna je ta kultura in to menda pri Nemcih tako visoko obožujejo. Morda so pa le še daleč za onimi, ki jih je učitelj slikal otrokom kot divjake. — Bolj veseli smo bili v Tukah v nedeljo, ko so se ljubi gostje umaknili v Dvorec in tam nadaljevali slavje z muziko, pitjem in plesom. Tam so bili med seboj in želimo jim, da so se dobro zabavali. — In kako smo mi obhajali ednajstletnico? Poslanca Starca smo imeli v svoji sredi in poslušali z veseljem njegove očetovske besede. Tako družinsko je bilo to naše zborovanje.

**Bilčovs.** (Naše čebele.) Upanje na boljše čase je že marsikomu dalo volje in moči, da je voljno preстал čase, ki so mu prinesli namesto ispolnjenih nad le razočaranje. To je tudi naša beseda čebelarjem. Zadovoljnega obraza so pregledovali svoje prezimovane panje in gledali, kako veselo se pripravljajo mali narod čebelic na poletno delo. Upanje je navdajalo naše čebelarje, da bodo v jeseni panji polni medu, zato so jih še skrbneje negovali in jim polagali sladko krmo. Pa prišla je letošnja jesen in nade čebelarjev so splavale po vodi. Namesto pol-

nih panjev je samo prazno satovje in treba bo čebelicam še dodajati sladkorja, da bodo mogle zimo preživeti. Je pač tako na svetu, da so vsi naši računi kljub človeški znanosti in razumu vendar le podrejeni višjim računom. In zaraditega hočemo potrpeti, da nam nakloni gospodar čebelic prihodnje leto boljše letino.

**Loče ob Baškem jezeru.** (Gospodarski zaključek.) Račune letošnjega leta zaključujemo. Z letnino smo srednje zadovoljni in se tolažimo, da nam vrne zemlja prihodnje leto, kar nam je letos odtegnila. Tujski promet bi bil lahko boljši, če bi bila država ugodnosti znižane vožnje bila pravočasno izvedla. Mrzlo in deževno vreme v avgustu nam je odgnalo glavni del naših letoviščarjev. Ob Baškem jezeru pa smo imeli letos goste iz Jugoslavije: mlade študentinje-skavtinje, ki so imele postavljene svoje šotore v Dobravi. S svojim mirnim in vzglednim obnašanjem so napravile na nas in na naše tujce najboljše utis. Upamo, da so bili prikupni gostje zadovoljni tudi z nami. — Naše jezero je zantevalo letos dve žrtvi: dve osebi sta utonili pri kopanju in tretjo — nekega nepoznanega gospoda iz Beljaka — je rešil Martič Tevže iz Ratenč v zadnjem trenutku. — No, in sedaj pa hočemo začeti domačo sezono v našem prosvetnem društvu in upamo, da bomo prav kmalu lahko poročali v njegovem delu.

**Borovlje.** V nedeljo dne 11. okt. je napovedal v Borovljah Heimatschutz v Justovi dvorani veliko zborovanje. Javnost pa je bila po oblasti izključena in vršilo se je zato po § 2. Kakor navadno, je bilo tudi tu nekaj takih, ki so imeli prevročo kri in prav gotovo bi bilo prišlo do spopada, ako bi nam Celovčani poslali ne polnega avtomobila policistov.

**Požar v Celovcu.** V noči na sredo preteklega tedna je izbruhnil požar v železolivarni Moschner v bližini kolodvora. Sirene okoliških tovarn so obupno klicale na pomoč in priklicale tisočglavo množico. Z velikansko silo je izbruhnil plamen iz goreče tovarne in objel ves prostor okoli. Deset gasilnih društev je prihitelo na pomoč, na šestnajstih krajih so pričeli gasiti. Obstojala je nevarnost, da dosežejo plamen tudi v bližini stoječo plinarno, kar bi dovedlo do strahovite eksplozije. Pa veter je bil naklonjen pridnim gasilcem in posrečilo se je veliko nevarnost odvrniti. Velik del tovarniških strojev je požar uničil, pisarne in del tovarne je ostal nepoškodovan. Tovarna vrši delo tudi po požaru nezmanjšano naprej. Škoda je krita z zavarovalnino. Požar je po dose-danjih domnevah zažgala iskra v tovarni.

**Drobne novice.** Na Miklavčevem so praznovali „kirchtag“ in točili „Freibier“. Izgleda, da hočejo poživiti staro navado, ko so s pivom lovili slovenske glasove za nemške poslance. — V kamniških planinah so ustrelili velikega medveda, ki je strahoval vso okolico. Tehtal je 240 kg in v dolžini meril 2,80 metra. — Posestniki avtobusov so sklenili pri zadnjem zborovanju v Celovcu, da zvišajo cene sorazmerno z železnico. — Zvezni predsednik je odlikoval bivšega prezidenta celovške trgovinske zbornice L. Moschnerja s častnim znakom. — V Velikovcu so prijeli dva oborožena zločinca, ki sta zbežala iz Jugoslavije, kjer ju je iskalo orožništvo. — V Wolfsbergu in okolici se je pojavila nalezljiva bolezen ohrome-

Premija  
**500.000 šilingov**  
dne 7. oktobra 1931  
**Prokoppovo srečko** zadetal  
K skoraj pričeti  
**26. avstrijski razredni loteriji**  
srečke, in sicer osminka à 8 6.—, četrtinka à 5 12.—  
pri poslovalnici  
**J. Prokopp, Baden, N.-Ö.**  
Žrebanje 17. novembra 1931

losti otrok. V ogroženih krajih so zaprli ljudske šole. — Na Bregu pri Rožeku so pričeli zopet kopati in iščejo prazgodovinske ostanke keltske dobe. — V Borovljah so aretirali Jurija Blaznika zaradi tatvine divjačine. — V Celovcu je pogorela Rainer-jeva žaga ob Glini. — Razpisana so nadučiteljska mesta v Št. Jurju pri Zili, v Domačalah, Št. Jakobu v Rožu, Kostanjah, mesto šolskega vodja v Šmarjeti pri



Pliberku, učiteljska mesta v Galiciji, Globasnici in Grebinju. — Č. kaplan Repnik F. je imenovan za župnika v Kneži, č. dr. Sadolšek za župnika v Borovljah.

## DRUŠTVENI VESTNIK

### Beseda našim društvom!

Naši društveniki nekam s strahom pričakujejo vprašanja, kaj je z društvenim delovanjem. Marsikateri se boji očitka in se zato vprašanju raje izogne ali nanj trdovratno molči. Drugi zopet se izgovarja in dolži krivde krajevne razmere. No in tretji pa se zagovarja kar z gospodarsko krizo in trdi, da nizke cene našim pridelkom škodujejo tudi društvenemu delovanju.

Priznajmo resnico: Z dosedanjim društvenim delom pač noče iti naprej. Je nekaj v nas vseh, kar nam pravi, da bo treba kramp globlje v zemljo. Ni nobene krivde ne pri predsedniku in ne pri tajniku samem, marveč v vsej naši mladini, v nas vseh, v našem času. Mi vsi čutimo, da ne moremo danes govoriti v društvih o moderni tehniki in o modernem gospodarstvu, če pa vemo, da je prva sokriva sodobne mizerije drugega. Ne moremo govoriti v društvih o tujem svetu in njegovi lepoti, ko vendar vemo, da je tam še več bolnega kot pri nas. Novih iger in novih knjig bi hoteli, a osebnosti, ki bi mogle dajati iz svojega notranjega bogastva, so danes tako redke.

Mladina! Čutiti moraš sama, kako malo je v našem sedanjem svetu zdravega fantovstva in pristnega deklitstva. Te li ne postaja strah bodoče naloge očeta-gospodarja in matere-gospodinje? Li ne vidiš, da bodo prihodnja desetletja potrebovala celih mož in globokih žen in ti se rodiš le iz pravih fantov in pristinih deklet. Prihodnje družine bodo krvavo rabile dobrih družinskih očetov in izbornih mater, če bodo hotele kljubovati nakanam hudobnega sveta. V desetletjih bo naša vas — če se bo razvijala tako naprej — le še razvalina nekdanje vaške skupnosti in soseščine. Redčila se bo naprej vas v številu kmetov in rastla v številu delavcev. In občina, dolina, dežela? Že danes razsekana v tabore in stranke, razcepljena v par premožnih in množico revežev bo v desetletjih le še žalostno bojišče, katerega bodo obletavale vrane in se veselile plena.

Taka slutnja živi v nas vseh in ustvarja v nas malodušje in nezadovoljnost. Da bi v nas ustvarila še željo odpora in zdravega hotenja!

Ena sama velika borba je življenje in naše sedanje mlado življenje še predvsem. Naši dnevi rabijo celih mož in pravih žen! Ne puhlih in oholih glav in ne punčk za igranje. Celih mož, ki bodo duhovniki, misleci in gospodarji obenem! Celih žen, ki bodo duhovnice, umetnice in gospodinje obenem! Duhovnikov in duhovnic, ki bodo rastle v lastni žrtvi, mislecev in umetnic, ki bodo bogatili naše prazno življenje z novo bogatejšo vsebino, gospodarjev in gospodinj, ki bodo vodili pravičen račun svojega dela.

Fantje in dekleta naših društev! V nedeljo praznujemo praznik Kristusa Kralja, največjega duhovnika, najglobljega misleca in najboljšega gospodarja. Naj bi postal ta praznik še naš društveni praznik in naj bi tudi naše nadaljno društveno delovanje črpalo iz njegove bogate vsebine!

To bodi v letošnjo sezono naša prva beseda prosvetnim društvom!

**Škocijan.** (Gostovanje Šmihelčanov.) V nedeljo, dne 11. oktobra so pri nas gostovali šmihelski igralci z igro „V krvi“. Z igralci smo bili prav zadovoljni, posebno s „forštnarjem“ in „forštnarico“. Najdalje pa ne bomo mogli pozabiti padarja z njegovo latinščino. Udeležba je bila bolj pičila, ker smo pozno izvedeli o gostovanju. In ker se je ravno isti dan poročil eden pevcev, tudi naš zbor ni mogel nastopiti. Zato pa smo bili tem bolj veseli šmihelske godbe, ki nas je kar navdušila. Občudovali smo dobro disciplino šmihelskih igralcev; sploh je bilo njihovo gostovanje za nas dobra šola. Morda jim bomo mogli obisk kmalu vrniti.

## ŽENSKI VESTNIK

**Dekleta, pozor!** Ako si hočete pridobiti znanja in spretnosti v gospodinjstvu, kuhanju, šivanju, ročnem delu in v vseh za dobro gospodinjstvo potrebnih čednosti, pridite v šestmesečni gospodinjski tečaj k šolskim sestram v Št. Rupert pri Velikovcu. Tečaj se prične s 15. novembrom. Pogoje za sprejem dobite na zahtevo od predstojništva šolskih sester v Št. Rupertu.

Z novembrom se prične pouk v gospodinj-ski šoli šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu. Dekleta naj se prijavijo čimprej. Na željo se bo poučevalo tudi šivanje in glasba.

## GOSPODARSKI VESTNIK

**4 delavci delajo na ozemlju 300 hektarjev.** „Berliner Tagblatt“ poroča o posetu svojega poročevalca na posestvo Zebelin v vzhodni Prusiji, ki je last grofa Bismarcka in Felixa v. Bethmann-Hollweg. Na celem posestvu, ki meri 500 johov, vršijo celotno delo samo štiri osebe. Motorni plugi brnijo noč in dan, motorji sejejo, žanjejo in mlatijo. Vprežne živine posestvo ne pozna. — Torej 4 osebe tam, kjer je prej delalo do 80 delavcev in vsi so pošteno služili svoj kruh. „Bauernzeitung“ pripominja po pravici: „Tak račun je porazen za ljudstvo. Vsa čast tehniki, a stroj bodi človeku sluga in naj ga ne izpodriva. Že v industriji se je moderna tehnika kruto maščevala — kos naše krize ima v njej svoj vzrok. — Bolje je, država da vrši tako politiko, ki bo dajala kmetijstvu zopetno življensko možnost in ne bo ustvarjala pustinja, na kateri bo živelo le par bornih duš. Stroj potiska podeželsko ljudstvo v mesto in prazni deželo.“

**Vlada je končno odredila aretacijo krivcev poloma kreditnega zavoda.** Polom največjega avstrijskega denarnega zavoda je svoječasno razburil vso avstrijsko javnost. Le odločnemu nastopu naše vlade se je bilo zahvaliti, da ni prišlo do katastrofe vsega avstrijskega gospodarstva. Ves čas so iskali krivce in končno našli vsaj enega: ravnatelj Ehrenfest je obtožen goljufige, ker je kot vodja borznega oddelka vknjiževal dobičke borznih spekulacij na lasten konto in obremenil zavod z izgubami. Tako si je krivično prilastil okoli 35 milijonov šilingov. Danes se nahaja vrli ravnatelj seveda v inozemstvu. Justični minister je obljubil aretacijo tudi ostalih krivcev.

**Tečaj za pregledovalce mesa.** V dneh od 23. novembra pa do 14. decembra se vrši v Celovcu v mestni klavnici (Schlachthof) tečaj za izvežbanje pregledovalcev mesa (Fleischbeschauer). Prijava mora biti lastnoročno spisana. Tečaja se morejo udeležiti le oni, ki so izpolnili 23. leto in še ne prekoračili 50. leta. Doprinesiti morajo zdravniško spričevalo, da so za delo pregledovalca sposobni, priložiti potrdilo domače občine, da so še nekaznovani in da uživajo v občini zaupanje, končno morajo biti zmožni pisanja in branja. Pred tečajem morajo učenci položiti 33 šilingov. Taksa za končni izpit znaša 9 šil. — Prošnje je nasloviti na „Stadtmagistrat“ v Celovcu. Po postavi ne morejo vršiti dela mesnih pregledovalcev gostilničarji, mesarji in konjederci.

**Celovski trg.** Pšenica in rž (100 kg) 27—29 šilingov, ječmen 20—22, oves 23—24, sladko seno 12—14, kisló 6—7, slama 8, zelje (kg) 0,30 do 0,40, grah 0,80—1,20, leča, rudeči fižol 0,40 do 0,60, krompir 0,13—0,16, repa 0,20, goveja

mast 6, sirovo maslo 5—6, prekajen špeh 4, svinjska mast 3, smetana 2,40—4, mleko 40, kokoši 3—4, race 4—6, gosi 10 šilingov.

**Dunajska borza.** Valutne cene dne 20. okt. Angleški fund 27,32 šil.; dinar 12,67; marka 165,20; lira 36,52; zloty 79,40; čehoslov. krona 21,01; pengö 118,50; švic. frank 139; francoski frank 27,87; špan. peseta 62,60; dolar 712 šilingov za 100 komadov.

## RAZNE VESTI

**Edison, kralj izumiteljev, je umrl.** Edison je bil najznamenitejši mož v Ameriki. O nikomur se ni toliko pisalo in govorilo kot o tem možu, ki je najslavnejši izumitelj celega sveta. Bil je sin ubogega trgovca, komaj dvanajstleten raznašalec listov se je pričel baviti z mislijo lastne tiskarne, postal vsled svoje izredne sposobnosti telegrafist in v tem poklicu pričel svojo slavno karijero. Edison je izpopolnil brzojav, sestavil fonograf — sedanji gramofon —, kinematograf, prvo električno žarnico in še vrsto drugih izumov na polju tehnike in mehanike. Njegovo izumiteljsko nadarjenost najbolj označi to, da gre število njegovih patentov v tisoče. Smrt je končala življenje tega kralja vseh izumiteljev.

**Skrivnost atentata na brzi vlak pri Budimpešti.** Na Dunaju so aretirali trgovca Matuško, ker je osumljen soudeležitve pri atentatu na brzi vlak pri Budimpešti. Matuška je soudeležbo priznal. Sedaj iščejo še sokrivce. Ni izključeno, da je on sam glavni krivec. Ogrska zahteva izročitev tega zločinca, da ga sodi po svojih zakonih. Pa tudi sodišča v Nemčiji ga imajo na piki in ga zahtevajo. Kazen torej na vsak način ne bo mila.

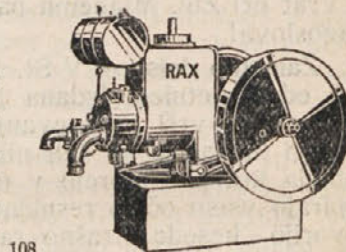
**Pomagati si je znal.** Mož je peljal voz sena, ki se mu je nenadoma sredi ceste prevrnil. „Pomagajte, pod vozom je moj sin!“ je kričal možak. Prihiteli so ljudje, dvignili voz in pomagali možu zopet naložiti seno. Ko je bilo že vse v redu, je nekdo vprašal možaka: „Kje pa je sin?“ „Doma,“ mu je odvrnil mož. „Čemu si potem klical, da je pod vozom?“ „Ker bi mi sicer nihče ne hotel pomagati.“

## VINCENC KRENOS

izprašani podkovni in kovaški mojster za vozove, trgovanje s stroji,

LOGA VAS, POŠTA VELDEN AM WÖRTHERSEE

Prodaja najbolj znanih bencinskih motorjev „Rax“ po originalnih tovarniških cenah. Strokovni nasveti in pojasnila zastoj.



108



## Oekonom-mlin,

ki ne zakleji, ne zamaže, zmelje oves brez ovire, ki predela 16 vagonov žita, ne da bi bilo treba nabaviti nove kamne, ima zahvaliti svojo vsestransko uporabnost tem odlikam.

H. Hammerschmied, Ernstbrunn 14 (N.-Oe.)

Prospekti na zahtevo zastoj!

## Ivan Kacin, Ljubljana, Tabor 6, Jugoslavija-

tovarna harmonijev, glasovirjev in orgel  
Uglašuje in popravlja cerkvene orgle, izdeluje harmonije od Din. 2100— naprej. Zahtevajte cenik!

133

## Odprodaja k Urškemu sejmu v trgovski hiši Schlichtinger, Celovec, Wienergasse 4

se bo blago naravnost tratilo. Vsak najde za globoko znižano ceno to, kar išče. Izrabite to priliko in obiščite nas.

Ženski plašči	od S 18—	Moške srajce	od S 2-78
Hubertusovi plašči	od S 18—	Moške spodnje hlače	od S 2-50
Ženski in moški telovniki	od S 6—	Reformne ženske hlače	od S —98
Obleke iz barhanta	od S 6-90	Reformne ženske s krznom	od S 2-50
Moške hlače iz sukna	od S 5-50	Ženske srajce	od S 1-38
Moške jopice	od S 7-90	Predpasniki kot obleka	od S 2-48

Dalje flaneli, barhanti, modri tiskí, šifoni, kratke in dolge nogavice, posteljne odeje, dežniki, naramnice, bluže, otroško perilo in pleteno blago, kakor vse druge potrebščine

GOVORIMO SLOVENSKI!

po najnižjih cenah.

GOVORIMO SLOVENSKI!

141